

V. DANIČIĆ,
Z. ŠIMUNDIĆ

IZVJESTAJ O REZULTATIMA TAKMIČENJA U 1976. GODINI

Na inicijativu Savjeta za zadrugarstvo Privredne komore Hrvatske 1968. godine osnovana je Zajednica klubova naprednih poljoprivrednika za natjecanje u visokoj proizvodnji kukuruza, pšenice i šećerne repe. Organizacijske poslove Zajednice usmjeravao je i obavljao savjet za zadrugarstvo Privredne komore Hrvatske, a od 1975. godine to čini Zadružni savez Hrvatske, a stručno-tehničke poslove usmjerava i obavlja Centar za primjenu znanosti Poljoprivrednog centra Hrvatske Zagreb.

Natjecanje proizvođača naročito pomaže Tvornica umjetnih gnojiva u Kutini, »Žitozajednica«, neki proizvođači sjemena i sredstava za zaštitu, dok tvornice i trgovina poljoprivrednom mehanizacijom uglavnom ne pokazuje dovoljan interes.

U proteklih devet godina veliki broj proizvođača proizveo je preko vagon suhog zrna kukuruza, preko 50 q pšenice, preko 500 q šećerne repe itd.

U tom razdoblju 2.704 proizvođača na osnovu postignutih rezultata postali su majstori proizvodnje kukuruza, 1.913 proizvođača majstori proizvodnje pšenice i 277 proizvođača majstori proizvodnje šećerne repe. U 1968. godini prvoj godini takmičenja svega 13 proizvođača proizvelo je preko 100 q suhog zrna kukuruza po ha i steklo naziv majstora proizvodnje kukuruza, dok je to u 1976. godini uspjelo postići 689 proizvođača.

Do 1974. godine u akciji takmičenja učestvuju proizvođači kukuruza, pšenice i šećerne repe. Tada im se priključuju proizvođači masline, mlijeka i sijena. Ove godine Stanica za južne kulture u Dubrovniku organizirala je takmičenje vinogradara i proizvođača duhana.

U tabeli 1 prikazani su rezultati takmičenja kukuruza u razdoblju 1974 — 1976. godine. U tabeli 2 prikazani su rezultati takmičenja u vremenu 1969— 1976. i to broj takmičara, površina kojom se takmiče i postignuti prosječni prinosi.

Također je prikazano u % i kretanje broja takmičara i površina po godinama u poređenju s 1969. godinom.

Iz priloženih pokazatelja vidljivo je da se broj takmičara i površina s kojima se takmiče povećavao do 1973. godine za 4,8 puta, da bi u 1974. godini došlo do smanjenja površina i broja takmičara, a u 1975. godini broj se naglo povećao za 6,4 puta u odnosu na 1969. godinu, a u 1976. godini za 7,3 puta.

Vlado Daničić, dipl. inž. Poljoprivredni centar Hrvatske
Zdravko Šimundić, dipl. inž. Zadružni savez Hrvatske

Tabela 1 Rezultati proizvodnje kukuruza u razdoblju 1974 — 1976.

Regija	Br. klubova		Br. takmičara		Površina ha		Prosječ. prinos		Rrekordan prirod				
	1974.	1975.	1974.	1975.	1974.	1975.	1974.	1975.	1974.	1975.			
Osijek	59	77	59	610	726	752	610	763	917,92	94,5	93,4	94,89	134,84
Bjelovar	18	18	45	1130	1531	1947	1297	1820	2575,00	89,9	88,2	83,04	110,20
Varaždin	3	3	2	85	185	106	92	96	44,80	82,6	91,4	97,20	120,80
Zagreb	46	47	56	1676	3576	4091	1019	1869	2112,11	76,0	75,0	78,50	112,70
Ukupno	126	145	162	3501	6018	6896	3018	4548	5649,22	85,0	83,7	83,37	134,84

Broj majstora proizvodnje po godinama

1974. god. 373
1975. god. 530
1976. god. 689

Proizvodnja kukuruza u SRH na 504.077 ha iznosi u prosjeku 38,4 q ili za 3,5 puta manje od ovogodišnjeg rekordera

Društveni sektor na 87.808 ha proizveo je u prosjeku 58,2 q/ha ili za 2,3 manje

Privatni sektor na 416.269 ha proizveo je u prosjeku 35,3 q/ha ili za 3,8 manje

Tabela 2 Pregled rezultata takmičenja kukuruza od 1969. do 1976. godine

Godina proizvodnje	Broj takmičara	Površina ha	Prinos q/ha	Povećanje u odnosu na 1969. — izraženo u %	
				Broj takmičara	Površina ha
1969.	939	834	98,26	100	100
1970.	1340	1127	83,8	142	135
1971.	2615	1998	79,5	278	239
1972.	3979	3592	84,4	423	430
1973.	4511	4046	82,2	480	485
1974.	3501	3018	85,0	372	361
1975.	6018	4548	83,71	640	545
1976.	6896	5649	83,37	734	677

Povećanje broja takmičara i površina nije pratilo i povećane prinose. Najviši prinos od 98,26 q/ha ostvaren je u 1969. godini, a najniži od 79,5 q/ha u 1971. godini. U ostalim godinama prosječni prinos kretao se od 82,2 do 85,0 q/ha.

Tabela 3 Rezultati proizvodnje pšenice

Regija	Br. klubova			Br. takmičara			Površina			Prosječan prinos q/ha		
	1974.	1975.	1976.	1974.	1975.	1976.	1974.	1975.	1976.	1974.	1975.	1976.
Osijek	44	43	49	520	438	664	500	442	704,16	600	46,36	61,18
Bjelovar	4	4	13	69	48	149	65	44	182,79	503	42,40	54,65
Zagreb	—	—	1	—	—	13	—	—	10,00	—	—	47,50
Ukupno:	48	47	63	589	486	826	565	486	896,95	588	46,00	59,70

U proizvodnji pšenice u SRH na 369.602 ha ostvaren je prosječan prinos od 36,3 ili za 2,37 puta manje od rekordera.

Društveni sektor ostvario je na 98.469 ha prosječan prinos od 56,8 q/ha ili za 1,5 manje od rekordera.

Privatni sektor ostvario je na 271.133 ha prosječan prinos od 28,8 q/ha ili za 2,99 manje od rekordera.

Takmičenje za visoke prinose u proizvodnji pšenice započelo je u 1971. godini. U proteklih pet godina broj takmičara i površina se udvostručio. Najveći broj takmičara bio je 1974. godine kada su 589 takmičara postigli prosječni prinos od 58,8 q/ha. Zbog izuzetno teških klimatskih prilika u toku jesenje sjetve 1974. godine broj takmičara u 1975. godini se smanjio. Te godine ostvaren je i najniži prosječni prinos. 1976. godine broj takmičara je povećan na 826 sa do sada postignutim najvećim prinosom od 59,70 q/ha.

Tabela 4 Pregled rezultata takmičenja pšenice 1971 — 1976.

Godina	Takmičar	Površina ha	Prinos q/ha	Izraženo u %	
				Takmičar	Površina ha
1971.	242	221	51,8	100	100
1972.	492	420	50,8	203	190
1973.	379	354	53,8	156	160
1974.	589	565	58,8	243	255
1975.	486	487	46,0	200	220
1976.	826	897	59,70	341	406

Takmičenje u proizvodnji šećerne repe organizirana je u općini B. Manastir 1973. godine, a u općini Županja od 1974. godine. U tom razdoblju postignuti su značajni rezultati u odnosu na postignuti prinos, ali je akcija takmičenja ograničena na dvije općine i malen broj takmičara i trebala bi se proširiti na sva proizvodna područja, tim prije što ta proizvodnja na privatnom sektoru varira po godinama. U narednom periodu površine pod šećernom repom će se proširiti, a uporedo s tim nužno je proširiti proizvodnju po jedinici površine i kvaliteti uroda posebno.

Takmičenje u proizvodnji mlijeka organizirano je u općini Bjelovar, Čazma, Daruvar i Grubišno Polje sa 156 takmičara i 437 krave. Općina Bjelovar organizira ovo takmičenje već treću, Čazma drugu godinu, a Daruvar i Grubišno Polje prvu godinu. 46 krava dale su kroz 305 dana laktacije preko 5.000 litara mlijeka.

U proizvodnji travnih smjesa i sijena na zasijanim i prirodnim pašnjacima u općini Bjelovar takmiči se 46 takmičara na 42 ha površine. 30 takmičara postiglo je preko 100 q sijena po ha.

Takmičenje u proizvodnji maslina organizirano je 1974. godine na području Dubrovnika zalaganjem Stanice za južne kulture. U toj akciji učestvuje oko 500 proizvođača maslina. Ove godine Stanica je organizirala takmičenje u vinogradarstvu i proizvodnji duhana.

Takmičenje kukuruza organizirano je po regijama i to: istočna Slavonija, zapadna Slavonija, bjelovarsko-podravska, zagrebačka i varaždinska. Najuspješniji takmičari po regijama uz ostvareni najviši prinos bili su:

Pap Irinej iz Petrovca kraj Vukovara postigao je najviši prinos u ist. Slavoniji sa 134,84 q/ha suhog zrna kukuruza.

Vrček Zvonko iz Račinovaca, Županja ostvario je najviši prinos u zap. Slavoniji od 125,90 q/ha.

Klasiček Stjepan iz Petrijanca, Varaždin postigao je najviši prinos od 129,40 q/ha u varaždinskoj regiji.

Tabela 5 Rezultati proizvodnje šećerne repe

	Br. klubova		Br. takmičara		Površina ha		Prosječan prirod po ha		Rekordan prirod po ha						
	1974.	1975.	1974.	1975.	1974.	1975.	1974.	1975.	1974.	1975.					
REGIJA	3	12	7	136	165	126	150	193	145	607	477	616,22	888,0	725,88	874,92
OSIJEK															

Tabela 6 Pregled rezultata takmičenja šećerne repe 1973 — 1976.

Godina	Takmičar	Površina ha	Prinos q/ha	Izraženo u %		
				Takmičar	Površina ha	Prinos q/ha
1973.	71	72	473	100	100	100
1974.	136	150	607	191	208	128,3
1975.	165	144	477	161	200	100,8
1976.	126	145	616,50	177	201	130

Holetić Slavko iz Gornje Kupčine Jastrebarsko bio je najuspješniji na zagrebačkoj regiji sa postignutih 112,70 q/ha.

Češ Josip iz Križevaca sa 110,20 q/ha suhog zrna kukuruza bio je prvak bjelovarsko-podravске regije.

Takmičenje pšenice organizirano je u ist. i zap. Slavoniji, bjelovarsko-podravskoj i zagrebačkoj regiji. Uz rekordne prinose prvaci regija su: Đaković Josip, Šarengrad, Vukovar sa 86,30 q/ha pšenice u ist. Slavoniji, Žderić Andrija, Soljani, Županja sa 82,49 q/ha u zap. Slavoniji, Čizmar Blaž, Brestovac, Daruvar sa 71,59 q/ha prvak je bjelovarsko-podravске i Kušeković Stjepan, Obedišće, Dugo Selo prvak je zagrebačke regije sa 61,50 q/ha suhog zrna pšenice.

Takmičenje u proizvodnji šećerne repe organizirano je u ist. i zap. Slavoniji.

Prvak ist. Slavonije je Kovačević Dragan iz Darde općina Beli Manastir s postignutim prinosom od 874,92 q/ha, dok je u zap. Slavoniji najuspješniji bio Jurić Mato iz Gradiške, Županja sa 874,08 q/ha.

Najuspješniji takmičar, rekorder i prvak u proizvodnji mlijeka je Veličan Franjo iz Babotoka, Bjelovar koji je sa 4 krave ostvario prosječno po 6924 kg mlijeka u 305 dana laktacije.

U takmičenju na umjetnim (zasijanim) livadama najbolji rezultat i rekord postigao je Jurišić Pavo iz Prekobrda Bjelovar sa 207 q/ha sijena.

Na prirodnim livadama najbolji rezultat ostvario je Ignatović Milutin iz Paljevine općina Čazma sa 160 q/ha sijena.

Proizvođači masline postigli su značajne rezultate a najuspješniji je bio Stjepčević Pavo iz Grgurića Dubrovnik koji je dobio po 45 kg maslina po stablu.

Među takmičarima vinogradarima najviši prinos od 225,52 q/ha grožđa postigao je Kukuljica Mato iz Komaje Čilipi, Dubrovnik dok je Grožeta Ljubo iz Trnovitice Dubrovnik proizveo 25 q/ha duhana.

Vrijedno je istaći da posljednjih godina sve veći broj takmičara učestvuje u takmičenju sa svim svojim površinama. Tako je na primjer Bahor Josip iz Imsovca Daruvar na 12 ha proizveo u prosjeku 109,57 q/ha kukuruza, a Lauš Marko iz Luča B. Manastir na 4,69 ha proizveo je 77,25 q/ha pšenice.

Akcija takmičenja u proteklih devet godina obuhvatila je manji dio proizvođača koji su u suradnji s agronomskom službom postigli značajne rezultate. Ona je isto tako omogućila i širem krugu proizvođača koji nisu izravno uključeni u takmičenje da koristeći dostignuća suvremene nauke i tehnologije postignu isto tako visoke i rentabilne prinose. Međutim, mora se konstatirati da je akcija takmičenja još uvijek nedovoljno proširena, da zahvaća samo neke kulture i to pretežno u poljoprivredno najnaprednijim područjima.

Postignuti rezultati isto tako ukazuju kolike se još rezerve kriju u poljoprivrednoj proizvodnji Hrvatske. Veliki dio poljoprivrednih područja nije obuhvaćen akcijom takmičenja.

Pred sve nas postavlja se zadatak da proširimo akciju kako s obzirom na broj takmičara i područja tako i na ostale kulture u ratarstvu, proizvodnju mlijeka, mesa i vune u stočarstvu, te na voćarstvo i vinogradarstvo.